

အေးကလံး ဇီ ကျိုန်ခံကျိုန်တကျိုန်
တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

လံာ်စီၣ်စု
၂၀၂၁-၂၀၂၂

လံာ်ခိာ်တီလၢတၢ်ကွၢ်ယုအီၤ	၁
တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖျိာ် နီၤ နီၤဂံၢ်နီၤန့ၢ်	၃
တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ	၄
တၢ်တီၢ်ကျဲၤ နီၤ တၢ်ထံၣ်စိ	၅
တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဒိအတၢ်	၆
တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ	၆
တၢ်သုအဲကလံးကျိာ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်	၇
အံၤအဲးစံးအဲလ် ပုၤမၤတၢ်ဖိ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ နီၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	၈
တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ဃါတၢ် နီၤ တၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ်	၈
တၢ်ဟံးလီၤ ပုၤကွဲၤဖိအလီၢ်အကျဲ	၉
မိၢ်ပာ် တၢ်ဟံးဖျိာ်မၤသကိး,တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ, နီၤ တၢ်အာ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲး	၉
တၢ်ဒီးစဲး	၉
တၢ်ဖျိထီၣ် နီၤ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ပုၤမၤလိ အဲကလံးကျိာ်ဖိတဖၣ်	၁၀
တၢ်ဂ့ၢ်မၤန့ၣ်ကျိာ်အတၢ်သုတၢ်ဘၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤ	၁၀
ပုၤတၢ်ကျိာ်ထံတၢ် နီၤ ပုၤကွဲးကျိာ်ထံတၢ်	၁၀
တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်သမံထံတၢ်	၁၀
လံာ်မဲၣ်ဖျါလၢ တၢ်ကွဲးဖျိညါန့ၣ်အီၤတဖၣ်	၁၀
တၢ်တၢ်ကျိာ်ထံ နီၤ တၢ်ကွဲးကျိာ်ထံ	၁၀
တၢ်ဂ့ၢ်ပိာ်ထွဲ	၁၀-၁၇
<ul style="list-style-type: none"> • တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ တၢ်တီၢ်နီၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤ. • ဟံၣ် ကျိာ် တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် • တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အလံာ် 	

📌 တၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖျိၣ် ဒီး နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွး 📌

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ ပုၤကွီၤဖိခဲလၢၢ်အိၣ် ၂,၇၆၅၇၂ ယၣ်ယၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢ ပုၤကွီၤဖိခဲလၢၢ်အကျါ ပုၤမၤလိအဲးကလံၣ် ကျိၣ်အိၣ်ဝဲ ၃၃% မျးကယၤန့ၣ်လီၤ. လၢလၢၢ်အံၤ မ့ၢ်လံာ်တီၤပြီၤလၢ တၢ်နီၤဖးလီၤ ကလုာ်တကလုာ်ဘၣ်တကလုာ် အဆၢ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤစဝဲနံးဖိ,ပုၤလၢတၢ်ဖိ	၂၈%
ပုၤအဲၤရကၤထူလံၤ မ့တမ့ၢ် အါလါစကၢ် ပုၤထူလံၤ	၂%
ပုၤအ့ၣ်ဖိ	၂၂%
ပုၤသုးဖိ မ့တမ့ၢ် ပုၤအဲၤဖြိကၤ အဲၤရကၤ	၁%
ဟၢဝါယၢ် ပုၤထူလံၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤကိးဖိအဂုၢ်အဂၤ	၀.၇%
ပုၤဝါဖိဖိ	၄၄%
ပုၤကးပြီၤ	၂.၂%

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ အံၤအဲၤလဲအဲၤလဲ အပုၤကွီၤဖိတဖၣ် ဟဲဝဲလၢ ကီၢ်အါန့ၣ် ၁၃ဘၣ်, ဟ်ယုာ်ဒီး ကီၢ်အဲၤရကၤ,ယီၤကီၢ်, ပယီၤကီၢ်,ဖိၣ်ထီၣ်ရံၣ်ကိၣ်,မဲးကစံၣ်ကိၣ်,ကွၤထမၤလၢ,အဲးစဘါဒိၣ်,မဲးခြီၤနံၣ်ရှါ,စိမၤလယါ,ဘဲလး,ဟီၣ်ဂူရး,ဖျိၣ်ဂူး, ဒီး ဒိၣ်ဝဲ နံကၢ် ရံၣ်ဖၢဘျး တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟဲဝဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ သၢမံၤန့ၣ်လီၤ.

- ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိ . ပုၤတဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအီၤလၢအနီၢ်ကစၢ်အကီၢ်ပူၤ ဒီးကွၤကဒါကွၤတသ့လၢ
- ပုၤသုးလီၢ်သုးကျဲ . ပုၤတဖၣ်လၢ အယုထၢဟဲသ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤအတၢ်အိၣ်မူလၢ ကီၢ်အဲၤရကၤ
- ဖိသၣ်လၢ အအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်လၢ ကီၢ်အဲၤရကၤအပူၤ ဘၣ်ဆၣ်အမိၢ်အပၢ် အကျိၣ်တၢ်တကျိၣ် တမ့ၢ် အဲးကလံး

ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်

ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢ အအိၣ်လၢ ကီၢ်အဲၤရကၤအချၢ လၢအယုထံၣ်န့ၣ် တၢ်ကဟုကယၢ်အလီၢ် မ့ၢ်လၢအ ပျံၤဝဲတၢ်မၤအၢမၤသီ လၢအထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအယီၤ န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်ဟ်ပနီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ် ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဂၤအဂီၢ်န့ၣ်, အဝဲ သ့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢအမ့ၢ် “ပျံၤလၢတၢ်မၤအၢမၤသီအီၤ အဂ့ၢ်အကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး” ခိဖျိ က လုာ်န့ၣ်အယီၤ,တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအယီၤ,ကရၢဖိလၢ ပုၤတဝါကဂူၢ်ပူၤအယီၤ,ထံဂုၢ်ကီၢ်သဲး တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အယီၤ,ဒီး တၢ်လီၤ စၢၤလီၤသ့ၣ်အယီၤ န့ၣ်လီၤ. ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထံၣ် တူၢ်လိာ်မုာ်ဝဲ ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိတဖၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒီးတဘျီညါ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲကွီၤဖိ လၢအဟဲဆူ ဟူရိၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီး အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ဒီး တၢ်ဖဲးလိမၤဒီးအတၢ်လဲၤခိဖျိ လၢအလီၤဆီ လိာ်အသး တဘျီမံၤ န့ၣ်လီၤ. ကွီၤဖိတနီၤ ထီၣ်ဘၣ်တၢ်ကွီၤ ဘၣ်ဆၣ် အါတက့ၢ် ထီၣ်ဘၣ်ကွီၤတသ့ ခိဖျိလၢ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒီး တၢ်အိၣ်သးတဂၢ်တကျါအယီၤ, ဒီး ပုၤအါဒ်အါဂၤ ယုာ်ဝဲလၢအနံၣ်ဒီးအလၢ ဒီးလဲၤဝဲဆူ ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤ ဖဲတၢ်လီၢ်လၢ အ အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်သးလၢ အလီၤဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘိ န့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤအိၣ်လၢ ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤပူၤ အနံၣ်တဖၣ်အနံၣ်, ဖဲတၢ် လီၢ်လၢ တၢ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢတၢ်လုာ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူအဂီၢ် လီၤဆီလိာ်အသး လၢၢ်လၢၢ်ဆူဆူ ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢတၢ်ကမၤနၢၤတၢ် လၢအဲၤရကၤတၢ်မၤလိတီၤပူၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပုသူးလီသူးကျဲတဖန်

ပုသူးလီသူးကျဲတဖန် လီဆီလိင်အသးဒီး ပုဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ လာကျဲတဘျူးဘိ န့ဉ်လီ။ ပုသူးလီသူးကျဲ မှာပုတဖန်လာ အယုထာဟဲဆူ ကီအဲရက၊ ဘဉ်ဆဉ် မှာပုတဖန်လာ ကွာကဒါကွာဆူ အကီသ့ဝဲ န့ဉ်လီ။ ပုသူးလီသူးကျဲတဖန် ဟဲ ဆူကီအဲရက၊ လာတၢ်ဂ့ၢ်တဘျူးမံအယိ၊ အါတက့ၢ် အတၢ်ပညိဉ်မ့ၢ်ဝဲ ကအိဉ်မူလဲၤခိဖျိဘဉ် တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ၤတၢ်ဘဉ် တၢ်ဘၤဒီး ကီအဲရက၊ အတၢ်ဘိဉ်တၢ်ညီ တဖန်န့ဉ်လီ။ ပုသ့ၣ်တဖန်အံၤ ဟဲဒၣ်လာ အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဆိဉ်ထွဲလီၤသး ဒီး တ အိဉ်ဒီးပုလၢအကမၤစၢၤအီၤ ဒ်ပုဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖန်အသိးဘဉ် န့ဉ်လီ။ ပုကွီဖိလၢ ဟံဉ်ဖိယိဖိသ့ၣ်တဖန်အံၤအကျါ လီၤ ဘဉ် ကျိဉ် ဒီး ထူသနူတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ဒ်သိးအကအိဉ်မူ သ့သ့ဘဉ်ဘဉ် လၢကလုာ်ဂၤအကျါ န့ဉ်လီ။

ပုလၢအအိဉ်ဖျဉ်လၢ ကီအဲရကအပူၤ အံၤအဲလ်အဲလ်

အံၤအဲလ်အဲလ် ပုကွီဖိတဖန် အနီၢ်ဂံၢ်အါထီဉ်ဝဲ လီၤ။ အံၤအဲလ်အဲလ် မှာပုကွီဖိတဖန်လၢ အအိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်လၢ ကီအဲရက၊ အပူၤ ဘဉ်ဆဉ် အမိၢ်အပၢ်အကျိဉ်တၢ်တကျိဉ် တမ့ၢ် အဲကလံးကျိဉ် တဖန် န့ဉ်လီ။ တချူးလၢ အန့ၢ်လီၤကွီန့ဉ်, ပုကွီဖိသ့ၣ် တဖန်အံၤ အါတက့ၢ် ကတိၤအဲကလံးကျိဉ်တဘဉ်အါအါဘဉ် န့ဉ်လီ။ ပုကွီဖိသ့ၣ်တဖန်အံၤ တဲအဲးကလံးအကျိဉ်ဘဉ်, ဒီး တဘျီဘျီအိဉ်ဖျါလၢ အတဲအဲးကလံးကျိဉ် ဘဉ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး, ဘဉ်ဆဉ် မ့တမ့ၢ်လၢ ကျိဉ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအယိဘဉ်န့ဉ်, အ ဝဲသ့ၣ် တအိဉ်ဒီး အဲကလံးအကျိဉ် လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ဂံၢ်ခိဉ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် လၢတၢ်လီၤဘဉ်အီၤလၢ တၢ် မၤန့ဉ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢ တၢ်မၤလိတီၤပူၤအအဂီၢ်ဘဉ် န့ဉ်လီ။

🍌 တၢ်သိဉ်တၢ်သီလၢ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ ဒီး တၢ်ဒီးစဲး ပုမၤလိအဲကလံးကျိဉ်တဖန် အဖီခိဉ် 🍌

၁၉၆၄ ကမျါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တၢ်မၤ အတၢ်ဂ့ၢ်ခိဉ်တီ ၆ (Title VI of the Civil Rights Act of 1964) မ့ၢ်ဝဲ တၢ်သိဉ်တၢ်သီတခါ လၢ အတဲဖျါထီဉ်ဝဲ ပုလၢအကတီၤကျိဉ်အဂၤတဖန် အတၢ်လီၤဘဉ် ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢကမျါတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့အပူၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ ကီၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤကွီအဲဝဲန့ဉ် အိဉ်ဒီး မူဒါလၢ အကဘဉ်ကတဲာ်ကတီၤန့ဉ် တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ တုၤသိးထဲ သိး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် လၢပုကွီဖိလၢ အကတီၤ အဲကလံးကျိဉ်တဘဉ်အါအါသ့ၣ်တဖန် (LEP) အဂီၢ်န့ဉ်လီ။ ၂၀၀၂ တၢ်တဘဉ် ဟ်လီၤတဲာ်ဖိသ့ၣ်လၢလီၢ်ခံနီတဂၤ တၢ်မၤ (The No Child Left Behind Act of 2002)မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်သိဉ်တၢ်သီအဂၤတခါလၢ အ တဲဖျါဂ့ၢ်ထီဉ်ဝဲ ကျိဉ်စ့တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီး ကွီသရဉ်တဖန် အတၢ်သ့ဟံးန့ဉ်မူဒါလၢ တၢ်တဲဖျါထီဉ် ပုကွီဖိလၢအကတီၤအဲ ကလံးကျိဉ်တဘဉ်အါအါသ့ၣ်တဖန် အတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ အဂ့ၢ်အကျါ န့ဉ်လီ။

တၢ်ဂ့ၢ်ခိဉ်တီ ၆, ၁၉၆၄ ကမျါ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တၢ်မၤ (Title VI, Civil Rights Act of 1964)

တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢအဒီးန့ဉ် ကီၢ်စၢၤဖိဉ် ကျိဉ်စ့တၢ်ဆိဉ်ထွဲတဖန် ဩဝဲ ပုလၢအကဟံးဖိဉ်မၤသကိးတၢ် ,သမၤကွံာ် ပုအတၢ်န့ဉ်ဘျူး, မ့တမ့ၢ် ကွၢ်တလီၤပုၤဂၤ ခိဖျိ ကလုာ်န့ဉ်လီၤဆီ,ဖဲးဘုဉ်အလွဲဉ်လီၤဆီ,မ့တမ့ၢ် ထံကီၢ်လီၤဆီ တသ့နီတဂၤ ဘဉ်န့ဉ်လီ။

လီ တံဉ်. နံၤခိ (Lau v. Nichols)

ယုာ်အဲးစံကွီၢ်ခိဉ် ဟ်ပနီဉ်အါဉ်လီၤအီၤလီၤဝဲ လါမ့ၢ် ၂၅, ၁၉၇၀ တၢ်ကူဘဉ်ကူဉ်သ့ဝဲကျိၤတၢ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ, လၢအဒူးနဲဉ်ဝဲ ကီၢ်ရူဉ်လီၢ်ကဝီၤကွီတဖန် လၢအကခါထီဉ်အခိဉ် လၢတၢ်မၤစၢၤ ပုကွီဖိလၢ အကတီၤအဲးကလံးကျိဉ်တဘဉ်အါအါ(LEP) ဒ် သိးအကမၤန့ၢ်ကွံာ် ကျိဉ်အတၢ်နိးတၢ်ဘျူး ဒီး ကမၤလီၤတၢ်ဝဲဒ်သိး အဝဲသ့ၣ် ကသ့ဟံးဖိဉ်မၤသကိးဘဉ်တၢ်လၢ ကီၢ်ရူဉ်အ လီၢ်ကဝီၤ တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖန်အပူၤ လၢအအိဉ်ဒီးအခိပညိဉ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဘဉ် အဂီၢ် န့ဉ်လီ။

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤ တၢ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တၢ် သၢ (Title I and Title III) –တၢ်သ့ဟံးန့ၣ်မူဒါ ခီဖျိ တၢ်ဒီးစး

တၢ်တဘျီဟံးလီၤတၢ်ဖိသၣ်လၢလီၤခံနီၣ်တၢ် တၢ်မၤ (NCLB) ယုထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်သ့ဟံးန့ၣ်မူဒါ လၢကီၢ်စဲၣ်အပတီၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ် အပူၤ ခီဖျိ ကံၢ်စိလၢအပတီၢ်ထီ တၢ်သမံသကိးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢကီၢ်န့ၣ် တမ့ၢ်ထဲလၢ အကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤကီၢ်ဖိအ အဲးကလံးကျိၣ် တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်စီၤဘၣ်, ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိၣ်တဖၣ် “လဲၤထီၣ်လဲၤထီဝဲတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်လၢလၢပုၤပုၤ” န့ၣ်ပုၤကီၢ်ဖိအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိးစ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အစၢအိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်, အံၤအဲလဲၤအဲလဲၤကီၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ဟံးဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တနံၣ်တဘျီကီၢ်စဲၣ်အတၢ်ဒီးစးတဖၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

- အံၤအဲလဲၤအဲလဲၤကီၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ဒီးစးဝဲ တနံၣ်တဘျီ တၢ်သ့အဲကလံးကျိၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် အတၢ်ဒီးစးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- အံၤအဲလဲၤအဲလဲၤကီၢ်ဖိတဖၣ် တၢ်လီၤဘၣ်အီၤလၢ အကဒီးစးဝဲ ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစး န့ၣ်ပုၤကီၢ်ဖိအဂၤတဖၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ရၣ်လီၤကဝီၤကီၢ် ကဘၣ်ဒီးစးစ့ၢ်ကိး အဲလဲၤအံၤဖိၣ် ကီၢ်ဖိတဖၣ်လၢ တၢ်ကတိၤ,တၢ်ဖး,တၢ်ကွဲး, ဒီး တၢ်ဒိကနၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ

📌 တဲဖျါထီၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤ ဒီး တၢ်ထံၣ်စိ 📌

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤ

ပုၤမၤလိတၢ်လၢအသးသမူဒီစိၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်အီၤ ဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အီၤခီဖျိ တၢ်သိၣ်လိလၢ အအိၣ် ဒီး ခိၣ်ယၢၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ထံၣ်စိ

တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ - တၢ်ဟံးကဖၢလၢသး - တၢ်အကံၢ်အစီ ဂ့ၢ်ကတၢ် လၢပုၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်

အဲကလံး ဒ်ကျိၣ်ခံကျိၣ်တကျိၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်ဟံးဖျါ

အဲကလံး ဒ်ကျိၣ်ခံကျိၣ်တကျိၣ် (ESL)တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကကတဲၣ်ကတီၤန့ၣ် တၢ်လဲၤခီဖျိ ဒ်သိး အကမၤဂ့ၢ် ထီၣ် ပုၤအနီၢ်ကစၢ် ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်အိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ပၤ ဒီး ကကတဲၣ်ကတီၤန့ၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်တုၤသိးထဲသိး လၢပုၤကီၢ်ဖိလၢ အကျိၣ်ခိၣ်ထံးတမ့ၢ် အဲကလံးကျိၣ် တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီလၢအအိၣ်ဒီး တၢ် သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ဒ်သိးအကမၤစၢၤပုၤကီၢ်ဖိ လၢအကမၤန့ၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအရ့ၣ်ဒိၣ် လၢတၢ်ကမၤလိန့ၣ်ကျိၣ်အသိ ဒီး မၤဘၣ် လိၣ်သးဒီး လုလၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအသိ ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢ တၢ်လၢပုၤကီၢ်ဖိန့ၣ် တဂၤဒီးတဂၤ မ့ၢ် ပုၤတဖၣ်လၢအလီၤဆီလိၣ်အသး အယိ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ မ့ၢ်ဝဲ ကမၤစၢၤ ပုၤတဂၤဒီးတဂၤဒ်အတၢ်လိၣ်ဒၣ်ဝဲ ဒီး တၢ်ဆီတလဲ ပုၤကီၢ်ဖိတဂၤဒီးတဂၤ ဒ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်အသိး ဒီး ရဲၣ်သဲကတီၤ တၢ်ဆီတလဲမၤဘၣ်လိၣ်သး လၢတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

အံၤအဲလဲၤအဲလဲၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မၤဆူၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤစၢၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲၤ အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လွံၢ်ခါ လၢကျိၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအ ပူၤဒ်အမ့ၢ်, တၢ်ဒိကနၣ်, တၢ်ကတိၤ,တၢ်ဖး, ဒီး တၢ်ကွဲး တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤ မၤစၢၤပုၤကီၢ်ဖိလၢ အကတီၤ ၤအဲကလံးကျိၣ်တဘၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ကတီၤအဲကလံးကျိၣ်တဘၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် လၢအကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် အဲကလံးကျိၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဒ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအပတီၢ် ဒ်သိး ကမၤန့ၣ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢ တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအပူၤ, ဒီးကဖျိထီၣ် ဒီး ဟူးဂဲၤဖံးမၤတၢ်ကသ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် လၢပလုလၢထုသန့အပူၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

အံ့အဲဒ်အဲလ်တဲရဲတဲကျဲ၊ ဟ့ၣ်လီၤအသးသပှ်ပှ် လၢတဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘဲ တဲဆိကမိၣ်ထံမ့ၣ်လီၤက့ၤနီၤကစၢ်အသးလၢအဂ့ၤတကပၤ၊ အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တဲဟံၣ်သ့ၣ်ပၤသးအတဲအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဆူပှ်လၢအလီၤဆဲလိာ်အသး၊ ဒီး ငှးအိၣ်ထီၣ် ကိုလၢအပှ်ဒီး တဲန့ၢ်ပၤလိာ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိ၊ တဲဒ်သ့ၣ်ဒ်သး၊ ဒီး တဲဘၣ်ထွဲလိာ်သးယၢ်ခိယၢ်ခိလၢ ပှ်က့ၢ်ဖိဒီးပှ်မၤတဲဖိအဘၣ်စၢၤ န့ၣ်လီၤ.

အဲးကလံး နီၤကျိာ်ခံကျိာ်တကျိာ် အတဲထံၣ်စိ

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရဲၣ်လီၤကဝီၤက့ၢ် အတဲပညိၣ်အဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တဲမၤစၢၤပှ်က့ၢ်ဖိ ဒ်သိးအကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢတဲက့ၣ်ဘၣ်က့ၣ်ဘသ့အပှ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢတဲမၤဂ့ၤထီၣ်ပှ်က့ၢ်ဖိ ဒ်သိးအကမၤလၢပှ်ထီၣ် ပှ်ကညီ, တဲမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တဲရဲလိာ်မ့ၢ်လိာ် ဒီး တဲမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တဲလုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူအဂီၢ် မ့ၢ်က့ၢ်,ဟံၣ်ဖိယိဖိ,ဒီး ပှ်တဝၢအမူအဒါ န့ၣ်လီၤ. တဲပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တဲထဲသိးတုၤသိး လၢပှ်က့ၢ်ဖိကိးဂၢၤဒဲးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အံးအဲဒ်အဲလ် တဲဖဲးတဲမၤတဖၣ် ဟ့ၣ်ပှ်က့ၢ်ဖိ လၢအကျိာ် မ့တမ့ၢ် ကျိာ်လၢအဟံၣ်တမ့ၢ်အဲးကလံးအကျိာ်တဖၣ် လၢအမၤဒိၣ်ထီၣ် အကံၢ်အစိ လၢဟူရိၣ်လီၤကဝီၤက့ၢ်အပှ် န့ၣ်လီၤ.

🍊 တဲရဲၣ်တဲကျဲၤအဒိအတဲာ် 🍊

တီၤဒေး မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်အပှ် .. ဟူရိၣ်ကီၢ်ရဲၣ်လီၤကဝီၤက့ၢ် သ့ဝဲ အံးအဲဒ်အဲလ်တဲရဲၣ်တဲကျဲၤလၢအဟံၣ်ဖိမၤသကိးတဲတပှ်ယိလၢအကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်ဝဲ ကျိာ်အတဲဖဲးတဲမၤ လၢတီၤဒေးမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်အပှ် လၢအဂ့ၤကတဲာ်တသ့ဝဲအသ့ န့ၣ်လီၤ. အံးအဲဒ်အဲလ် သရဲၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖိမၤသကိးတဲဒီး တီၤသရဲၣ် လၢတဲဒုးအိၣ်ထီၣ် တဲသိၣ်လိအတဲတိာ်ကျဲၤ လၢပှ်က့ၢ်ဖိလၢ အကတီၤအဲးကလံးအကျိာ်တဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဒဲးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တီၤသရဲၣ်တဖၣ် ဘီၣ်ဘၣ်ဝဲ တဲသိၣ်လိအကျိာ်အကျဲၤ လၢအလိာ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တဲမၤစၢၤအါထီၣ် ဘၣ်တဲကတဲာ်ကတီၤအီၤ ဝဲအလိာ်အိၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

လဲၤဆူ အံးအဲဒ်အဲလ်တီၤဒေးပှ်,တီၤပှ်ဆၢကတီၢ် .. အံးအဲဒ်အဲလ် အတဲပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကမၤစၢၤပှ်က့ၢ်ဖိ ဒ်သိးအကတဲအဲးကလံးကျိာ် ဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အံးအဲဒ်အဲလ် ကိုသရဲၣ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲ တဲသ့တဲမၤဂ့ၤထီၣ်အဲကလံးကျိာ် အတဲနဲၣ်ကျဲၤ အပတီၢ် လၢတဲသိၣ်လိအဲကလံးကျိာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

မၤန့ၣ်ဆိၣ်ခံ အံးအဲဒ်အဲလ် .. တဲအဒိအတဲာ်အဝဲအံၤ အတဲပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဒ်သိး အကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် တဲသ့အဲကလံးကျိာ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လံာ်အဲကလံးသရဲၣ်တဖၣ် အတဲပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ တဲသိၣ်လိသကိး လံာ်အဲကလံးအကျိာ်အကျဲၤ ဒီး တိာ်ကျဲၤသကိးဝဲ တဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တဲသိၣ်လိလၢ တဲန့ၢ်ပၤအီၤသ့, ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်စ့ၢ်ကိး ကျိာ်အတဲတိာ်စၢၤမၤစၢၤ လၢတီၤဒေးပှ် လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီး တီၤဒေးမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်အပှ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှ်ပဲတုၤသိ တဲရဲၣ်တဲကျဲၤ .. တဲအဒိအတဲာ်အဝဲအံၤ အတဲပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် အဲကလံးကျိာ်တဲသ့တဲဘၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး, တဲဒုးသ့ၣ်ညါ တဲဖဲးလိမၤဒီး တဲသ့တဲဘၣ် အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ, ဒီး ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တဲတိစၢၤမၤစၢၤ လၢတဲကျဲၤလိာ်ကျဲၤဘၣ်လိာ်သးဒီး ကီၢ်အမဲရကၤ ဒီး ကိုအတဲဆဲးတဲလၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှ်က့ၢ်ဖိလၢ အအိၣ်လၢ တဲရဲၣ်တဲကျဲၤဝဲအံၤအပှ်တဖၣ် မ့ၢ်ပှ်အသိလၢ ကီၢ်အမဲရကၤ တဲက့ၣ်က့ၣ်သ့ တဲရဲၣ်တဲကျဲၤအပှ် လၢအအဲကလံးကျိာ်တဲသ့တဲဘၣ်အိၣ်ဒ်လၢ အခိၣ်ထံးပတီၢ် မ့တမ့ၢ် ပှ်မၤလိအဲးကလံးကျိာ်က့ၢ်ဖိလၢ အတဲဖဲးလိမၤဒီးလၢအပှ်က့ၢ် ဘၣ်တဲမၤတဲာ်တဲအီၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အံးအဲဒ်အဲလ် ကိုသရဲၣ်တဖၣ် နီၤလီၤအတဲသိၣ်လိအဲကလံးကျိာ်အိၣ်ဒီး ပှ်ထူလံၤဖိတဲမၤစၢၤလၢ ပှ်မၤတဲာ်ဖိလၢအကတီၤကျိာ်ဘၣ်ခဲခါလိာ် ဒီး တံၤသကိးတဖၣ် ဝဲအသ့အခါ န့ၣ်လီၤ. တဲရဲၣ်တဲကျဲၤအဝဲအံၤ, ဘၣ်တဲဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ လၢပှ်က့ၢ်ဖိအဂီၢ် ဒ်သိးအကမၤနၢၤတဲာ် လၢကီၢ်အမဲရကၤကိုတဖၣ်အပှ်အဂီၢ် ဒီး ဆိတဲလဲအိၣ်ဆူ တီၤဒေးမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်အပှ် လၢတနံၣ်အတီၢ်ပှ် ကသ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တီပူတတ်သိပ်လိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢ .. တၢ်အဒိအတၢ်ဝဲအံၤ အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် အဲကလံးကျိၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဖဲတၢ်မၤလိဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဖံးလိမၤဒီး အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် အခါန့ၣ်လီၤ. ကိၣ်သရၣ်တဖၣ် ပညိၣ်ဝဲ တၢ်မၤန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအပူၤဂ့ၤဂ့ၤ, အဲကလံးကျိၣ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်,တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ် လီၤလီၤဆီဆီ ဒီး ကျိၣ်ကျဲၣ်လၢ တၢ်သိၣ်လိလံာ်အဲကလံး ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးသ့ၣ်တဖၣ် တပူၤယီ န့ၣ်လီၤ.

🔥 တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၣ်လီၤ တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်ကျဲ 🌶️

တီပူတတ်သိပ် . ဘျုးခဲန့ၢ် တီဖိသၣ် ဒီး ၁တီၤ, ဝဲဒုးစၢၣ် ၂တီၤ ဒီး ၃တီၤ, ဝဲဒုးစၢၣ် ၄တီၤ ဒီး ၅တီၤ

- ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်သူအတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတီၤပူၤ ဒီတနံၤညါယုၣ်ဒီး အတံၤသကိးလၢ အကတီၢ် အဲကလံးကျိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အံၤအဲၣ်အဲလ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ လၢတီၤပူၤတီၤပူၤအဂီၢ် ဘၣ်တၢ်ကတၢ်ကတီၢ်န့ၣ်အီၤလၢ အဲကလံးကျိၣ်အသိ (ENL)ကိၣ်သရၣ် လၢအသ့ဝဲ တၢ်ဟးထီၣ်လၢတီၤပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်လၢတီၤပူၤ အဒိအတၢ် မ့တမ့ၢ် ခံခါလိာ်တပူၤယီ န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကမၤဂ့ၤထီၣ် လံာ်မဲၣ်ဖျါၣ်,တၢ်ကတီၢ်,တၢ်ဖး, တၢ်ဒိကန့ၢ်, ဒီး တၢ်ကွဲးန့ၣ်လီၤ. လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ် ကတၢ်ကတီၢ်န့ၣ်ဝဲ တၢ်သိၣ်လိလၢအလီၤဆီလိာ်အသး လၢပုၤကိၣ်ဖိ လၢအတၢ်ဂ့ၢ်မၤန့ၣ်အဲကလံးကျိၣ်အပတီၢ်လီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ်အဂီၢ် ခိဖျိတၢ်သ့ဝဲ တီပူၤတၢ်သိၣ်လိလၢအအိၣ် ဒီးတၢ်ဒီသဒၢ တၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး လံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤ (SIOP)အဒိအတၢ် န့ၣ်လီၤ. အံၤအဲၣ်အဲလ် ကိၣ်သရၣ်တဖၣ် မၤစၢၤဝဲပုၤကိၣ်ဖိ ခိဖျိသ့ၣ်ထီၣ်စၢၤအဝဲသ့ၣ် အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အခိၣ်တဖၣ် ဒီး ဒုးဘျးစဲယုၣ်ဝဲ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ဆိက မိၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိတၢ်အီၤလၢတီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အံၤအဲၣ်အဲလ်ကိၣ်သရၣ်တဖၣ် ပာ်ဖျိၣ်မၤသကိး တၢ်ဒီး တီၤသရၣ်တဖၣ် လၢအကယုၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်သိၣ်လိအကျဲ ဒီး တၢ်မၤယုၤမၤဖိးလိာ်တၢ် ဒ်သိးအကမၤလၢပုၤ ပုၤ ကိၣ်ဖိလၢအမၤလိအဲကလံးကျိၣ်တဖၣ် အတၢ်လိာ် လၢအကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးအကမၤန့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢ တၢ်မၤလိ တီၤ ပူၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိၣ်တီၤခၢၣ်သးကိၣ်

- တီၤခၢၣ်သးကိၣ်ဖိတဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်မၤန့ၣ်ကျိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ လၢအဘၣ်တၢ်ကတၢ်ကတီၢ်န့ၣ်အီၤလၢ အဲကလံးကျိၣ်အသိ (ENL)ကိၣ်သရၣ်တဖၣ်အအိၣ် လၢအသ့ဝဲ တၢ်ဟးထီၣ်လၢတီၤပူၤ,တီၤပူၤဆၢကတီၢ် တၢ်အဒိအတၢ် ဒီး,မ့တမ့ၢ် တီပူၤတၢ်သိၣ်လိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢ တၢ်အဒိအတၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိ ကဘၣ်တၢ်ပာ်အီၤလၢ တီၤ လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးအီၤ, လၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အတီၤကမ့ၢ်ဝဲ, ပုၤဟဲတုၤသီ, အံၤအဲၣ်အဲလ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး, အံၤအဲၣ်အဲလ် အဘၣ်စၢၤ, အံၤအဲၣ်အဲလ် လၢအပတီၢ်ထီ, မ့တမ့ၢ် တီပူၤတၢ်သိၣ်လိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢအပူၤ,တၢ်အံၤဒီးသန့ၤ ထီၣ်အသးလၢ ပုၤကိၣ်ဖိအဲကလံးကျိၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အပတီၢ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိအတၢ်ပညိၣ်အ ခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဖး,တၢ်ကွဲး,တၢ်ဒိကန့ၢ်,ဒီးတၢ်ကတီၢ် ဒီး တၢ်မၤဂ့ၤမၤအါထီၣ် ဝီၢ်ဩတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ် ကတၢ်ကတီၢ်န့ၣ်ဝဲ တၢ်သိၣ်လိလၢအလီၤဆီလိာ်အသး လၢပုၤကိၣ်ဖိ လၢအတၢ်ဂ့ၢ်မၤန့ၣ်အဲကလံးကျိၣ်အပတီၢ်လီၤဆီ လိာ်အသးတဖၣ်အဂီၢ် ခိဖျိတၢ်သ့ဝဲ တီပူၤတၢ်သိၣ်လိလၢအအိၣ် ဒီးတၢ်ဒီသဒၢ တၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး လံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤ (SIOP)အဒိအတၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိလၢ အဆးလီၤအမံၤလၢ ကအိၣ်လၢ တီပူၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢတဖၣ် ဒီးသ န့ၤထီၣ်အသးလၢ အတနံၣ်တဘျီ ဝဲဒုးအဲးစဲး (WIDA ACCESS)တၢ်ဒီးစဲးအမး အစၢ အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိုင်တီထီကို

- တီခေဒ်သးကွီဖိတဖှ် ငိးန့ဉ်ဝဲ တ်ဂုဉ်မးန့ဉ်ကျိဉ်အတံးဖံးတံးမး လာအဘဉ်တံးကတဲာ်ကတီၤန့ဉ်အီၤလာ အဲကလံးဒ် ကျိဉ်အသီ (ENL)ကွီသရဉ်တဖှ်အအိဉ် န့ဉ်လီၤ.ပုၤကွီဖိ ကဘဉ်တံးဟ်အီၤလာ တီၤလာအကြးဝဲဘဉ်ဝဲဒီးအီၤ, လာဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် ကဟ်ယုာ်ဒီး ပုၤဟဲတုၤသီလာ အဂုဉ်မးန့ဉ်ကျိဉ်အတံးသ့တံးဘဉ်ဆူဉ်ဆူဉ် (HILL), အံးအဲးစံးအဲလ်အသီ, အံးအဲးစံးအဲလ် ဂံၢ်ခိဉ်ထံး, အံးအဲးစံးအဲလ် အဘဉ်စၢၤ, အံးအဲးစံးအဲလ် လာအပတီၢ်ထီ, စူးကါကျိဉ်တံးဒိဉ်ထီဉ်ထီထီဉ်, မ့တမ့ၢ် တီၤပုၤတံးသိဉ်လိလာအအိဉ်ဒီးတံးဒိသဒေ, တံးအံးဒီးသန့ၤထီဉ်အသးလာ ပုၤကွီဖိအဲးကလံးကျိဉ် တံးသ့တံးဘဉ်အပတီၢ်အဖိခိဉ် န့ဉ်လီၤ.တံးသိဉ်လိန့ဉ်လိအတံးပညိဉ် အခိဉ်သ့ဉ်မ့ၢ်ဝဲ တံးဖး,တံးကွဲး,တံးဒိကန့ဉ်,ဒီး တံးကတီၤ ဒီး တံးမၤဂ့ၤမၤအါထီဉ် ဝီၢ်ဩတဖှ် န့ဉ်လီၤ. လံာ်ညိဉ်သိဉ်ဒိဉ်ကတဲာ်ကတီၤန့ဉ်ဝဲ တံးသိဉ်လိလာအလီၤ ဆီလိာ်အသး လာပုၤကွီဖိ လာအတံးဂုဉ်မးန့ဉ်အဲကလံးကျိဉ်အပတီၢ်လီၤဆီလိာ်အသးတဖှ်အဂီၢ် ခိဖျိတံးသ့ဝဲ တီၤ ပုၤတံးသိဉ်လိလာအအိဉ် ဒီးတံးဒိသဒေ တံးကွၢ်ထံကွၢ်ဆး လံာ်တံးအာဉ်လီၤ (SIOP)အဒိအတဲာ် န့ဉ်လီၤ.

အံးအဲးစံးအဲလ် တံးရဲဉ်တံးကျဲၤအတံးပညိဉ်မ့ၢ်ဝဲ ကမၤစၢၤ ပုၤကွီဖိလာ အတဲအဲကလံးကျိဉ်တဘဉ်ဂ့ၤဂ့ၤတဖှ် ဒ်သီးအကတဲ အဲကလံးကျိဉ်ဘဉ်ချ့ချ့အဂီၢ် ခိဖျိသ့ဝဲ တံးသိဉ်လိအကျိၤအကျဲ ဒ်အဘဉ်တံးဟ်ဖျါထီဉ်တုဉ်အီၤလာထးအသီး န့ဉ်လီၤ.

🍌 တံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် 🍌

ကလံးထံးဒဲဉ်ခိထဉ် အိဉ်မူမၤထွဲဝဲ ဝးဒဉ် (WIDA)အတံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် လာပုၤမၤလိအဲကလံးကျိဉ် စးထီဉ် လာ တီၤဖိသဉ်တုၤဆံခံတီၤ ကိးဂးဒဲးအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. ဝးဒဉ်အတံးထံဉ်စိလာ တံးသ့ကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ဉ် ဟ်ယုာ်ဒီး တံးရူလိာ်မုဉ်လိာ် ဒီး တံးဖံးလိမၤဒီး ဒီး ခံခါလိာ်န့ဉ် မ့ၢ်တံးလာ အဘျးစဲလိာ်အသးဒီး ကွီ, လီၤဆီဒဉ်တံး တံးလာတံးဟ်ပနီဉ်အီၤတဖှ်, လံာ်ညိဉ်သိဉ် ဒိဉ်, ဒီး တံးသိဉ်လိန့ဉ်လိတဖှ် န့ဉ်လီၤ. ဝးဒဉ် အတံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် မ့ၢ်ဝဲ..

- တံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် ၁. ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိဉ်တဖှ် ဆဲးကျိးလိာ်အသးသ့ လာတံးရူလိာ်မုဉ်လိာ် ဒီး တံးသိဉ်လိန့ဉ်လိ အတံးပညိဉ်အဂီၢ် လာကွီတံးဖံးလိမၤဒီးအပူၤ.
- တံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် ၂. ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိဉ်တဖှ် ဆဲးကျိးလိာ်အသးသ့ လာတံးဂုာ်တံးကျိၤ,တံးဆီကမိဉ်,တံးတယာ်ဆီကမိဉ်တံး လာအလီၢ်လာ တံးမၤန့ၤတံးလာ တံးဖံးလိမၤဒီးအပူၤ ဘဉ်ထွဲဒီး လံာ်အဲကလံး န့ဉ်လီၤ.
- တံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် ၃. ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိဉ်တဖှ် ဆဲးကျိးလိာ်အသးသ့ လာတံးဂုာ်တံးကျိၤ,တံးဆီကမိဉ်,တံးတယာ်ဆီကမိဉ်တံး လာအလီၢ်လာ တံးမၤန့ၤတံးလာ တံးဖံးလိမၤဒီးအပူၤ ဘဉ်ထွဲဒီး လံာ်တံးဒုး န့ဉ်လီၤ.
- တံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် ၄. ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိဉ်တဖှ် ဆဲးကျိးလိာ်အသးသ့ လာတံးဂုာ်တံးကျိၤ,တံးဆီကမိဉ်,တံးတယာ်ဆီကမိဉ်တံး လာအလီၢ်လာ တံးမၤန့ၤတံးလာ တံးဖံးလိမၤဒီးအပူၤ ဘဉ်ထွဲဒီး လံာ်စဲအုဉ် န့ဉ်လီၤ.
- တံးသ့အဲကလံးကျိဉ်ဂ့ၤဂ့ၤအပတီၢ် ၅. ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိဉ်တဖှ် ဆဲးကျိးလိာ်အသးသ့ လာတံးဂုာ်တံးကျိၤ,တံးဆီကမိဉ်,တံးတယာ်ဆီကမိဉ်တံး လာအလီၢ်လာ တံးမၤန့ၤတံးလာ တံးဖံးလိမၤဒီးအပူၤ ဘဉ်ထွဲဒီး လံာ်ပုၤတတၢတဖှ် န့ဉ်လီၤ.

တံးမၤန့ဉ်အါထီဉ် တံးဂုာ်တံးကျိၤအဂုဉ်အဂၤဖဲ <https://wida.wisc.edu/teach/standards/eld> သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ.

အံ့အဲးစ်အဲလ် ပုၤမၤတၢ်ဖိ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤ

တၢ်ဆၢမုၢ်လၢအံ့အဲးစ်အဲလ် ကိၣ်သရၣ်တဖၣ်..

- ကတၢ်ကတၢ်န့ၣ် တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်ကျိၣ်တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ လိလိဆူ ပုၤမၤလိအဲကလံးကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် လၢတၢ်ဖး,တၢ်ကွဲး,တၢ်ဒိကနၢ်, ဒီး တၢ်ကတၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဟံၣ်ဖိၣ်ဟံၣ်တံၤယၢၣ် ပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ (တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်ကျိၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤ, ဟံၣ်တၢ်ကတၢ်ကျိၣ် တၢ်ယု သ့ၣ်ညါ, တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အလံာ်, တၢ်ဒီးစဲး တၢ်ဂုၢ်ထၢဖိၣ်)
- ကွၢ်ကဒါက့ၤ ဟံၣ်တၢ်ကတၢ်ကျိၣ် တၢ်ယုသ့ၣ်ညါ လၢကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အံ့အဲးစ်အဲလ် တၢ်မၤကွၢ် တၢ်ဒီးစဲး
- အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တၢ်ဒီးစဲးတဖၣ် (ပုၤသမံသမိးတၢ် ဒီး အဲးစဲး တၢ်ဒီးစဲး) လၢပုၤလၢ အဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ အံ့အဲလ်အဲလ်အပူၤတဖၣ်
- ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်ကျိၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤ (အဲလ်အုၣ်ဖံၣ် ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်သရၣ်ဒီးကိၣ်ခိၣ်)
- ဒုးဘၣ်လိာ်ဖိးဒု တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်ကျဲၤ ဒီး ပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်လိာ်တဖၣ် ယုာ်ဒီး တၢ်သရၣ်
- ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ထံၣ် ဒီး ထီၣ်ဒိကနၢ် အံ့အဲလ်အဲလ်ပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်
- ထီၣ်ဒိကနၢ် အံ့အဲးစ်အဲလ် ပုၤမၤတၢ်ဖိ,ဝဲၤကျိၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ် ဒီး ကီၢ်ရၢၣ်လိာ်ကဝီၤ တၢ်လိၤဆိလိာ်သး ကမံးတံာ် တၢ် အိၣ်ဖိၣ်

လံာ်အုၣ်သးလၢ အံ့အဲလ်အဲလ် ကိၣ်သရၣ်အဂီၢ်

- ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထၣ်ကီၢ်စဲၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိ လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကိၣ်သရၣ်လၢ အသိၣ်လိ အံ့အဲလ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးအဲကလံးဒ်ကျိၣ်အသိတကျိၣ် (ENL)လံာ်အုၣ်သး လၢအကမၤစၢၤ အံ့အဲန့ၣ်အဲလ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတၢ် ဒီး တၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ်

တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါ သမံသမိးတၢ်အပတီၢ် ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ဟံၣ်-ကျိၣ် တၢ်ယုသ့ၣ်ညါ, လၢပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲးဘၣ်တၢ်သံကွၢ်တုၢ်အီၤ အမးအဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. လံာ်ကွဲးဒီး ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ယာ်အီၤလၢ ပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအပူၤလီၤ. တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ မ့ၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤကိၣ်ဖိ အကျိၣ်အခိၣ်ထံးတကျိၣ် မ့တမ့ၢ်အဲးကလံးအကျိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါ အံ့ အဲးစ်အဲလ် တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်အဝဲၤဒၢး, ဝံၤဒီး တၢ်သမံသမိးတၢ်ဒီးစဲး ကဘၣ်တၢ်စးထီၣ်မၤအီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါ သမံသမိးတၢ် အပတီၢ် အကျိၣ်အကျဲး..

- ဝဲတၢ်ဆဲးလိၤပုၤကိၣ်ဖိအမံၤ လၢကီၢ်ရၢၣ်လိာ်ကဝီၤအပူၤအခါ တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်လၢ အတအိၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်သးလၢလၢပုၤပုၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်တၢ်လၢ တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအပူၤဘၣ်န့ၣ်, ပုၤကိၣ်ဖိအဝဲန့ၣ် အကျိၣ်ခိၣ်ထံးတကျိၣ် မ့တမ့ၢ် အဲကလံးကျိၣ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်ကဒိးစဲးကွၢ်အီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ပုၤကိၣ်ဖိအကိၣ်လၢအပူၤကွံာ်တဖျါအမးပတီၢ်, အမးဟံၣ်ဖိၣ်တၢ်ထီၣ်ယု, ဒီး တၢ်ဒီးစဲးအမးတဖၣ် အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝးဒၣ်တၢ်ဒီးစဲး လၢတၢ်ဖိသၣ်အဂီၢ် ဒီး ဝးဒၣ်တၢ်ဒီးစဲး လၢပုၤ ၁တၢ် တုၤ ၁၂တၢ် အဂီၢ် ကဘၣ်တၢ်မၤအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးစဲးအစၢၤ အလံာ်ကွဲးဒီး ကဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ယာ်လၢ ပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲကိၣ်စးထီၣ် ထီၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်, တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတၢ်, တၢ်သမံသမိး, တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါမိာ်ပာ်အလံာ်ပရၢ ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤကိၣ်ဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ကဘၣ်တၢ်ဆုၤလီၤအီၤ လၢအသိ ၃၀အတီၢ်ပူၤ ဝဲတၢ်ဆဲးလိၤမံၤဝံၤအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ. ဝဲကိၣ်မ့ၢ်ထီၣ်လံာ်န့ၣ်, လံာ်ပရၢလၢ တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတၢ်အဂီၢ်, တၢ်ဒီးစဲးအဂီၢ်, ဒီး လံာ်လၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါမိာ်ပာ် ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ယုထၢန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆုၤလီၤအီၤ လၢ ၁၄သိအတီၢ်ပူၤ ဝဲတၢ်ဆဲးလိၤမံၤဝံၤအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၣ်ဖိ တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်ကျိၣ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤ (LAP) ကဘၣ်တၢ်ကွဲးလိၤအီၤလၢ ပုၤကိၣ်ဖိလၢ အမၤလိ အဲကလံးကျိၣ် ကိးဂၤဒဲးအ ဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အံ့အဲးစ်အဲလ် ကိၣ်သရၣ်တဖၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အကဘၣ်မၤသိထီၣ် တၢ်ဂုၢ်မၤန့ၣ်ကျိၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤ ကိးနံၣ်ဒဲး န့ၣ်လီၤ.

🍁 တၢ်ဟ်လီၤပှၤကိၤဖိအလီၢ်အကျဲ 🍁

ပှၤကိၤဖိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤအလီၢ်အကျဲ နိအကကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲဒီး အသးနံၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဆီအဂုၢ်အဂၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ် ဆၢတဲာ်အီၤ ခိဖျိ တၢ်ကွၢ်ယု တၢ်ပိးတၢ်လီၤအကလုာ်ကလုာ် ဒီး တၢ်တၢ်ပိာ်တဲာ်သကိးတၢ်ဒီး မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဒီး ပှၤပၤ ဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကိၤဖိလၢ အဆဲးလီၤအမံၤ ယုာ်ဒီးခဲအံၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဟ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ အံၤအဲးစံအဲလ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ အကအိၣ်လၢ အံၤအဲးစံအဲလ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ လၢဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ် ကဝီၤကိၤ အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တလီၢ် တၢ်မၤကဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်အသိတဘျီလၢ တၢ်ကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ယုထၢအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. နိတၢ်ဒီး န့ၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအသိး, အံၤအဲးစံအဲလ် ကိၤသရၣ် ကကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒီး ဆၢတဲာ်ဝဲ တၢ်မၤလိအပတီၢ် န့ၣ် လီၤ.

ပှၤကိၤဖိ မ့ၢ်ဟဲဝဲဒ် ပှၤအိၣ်ဆီတလဲကိၤ လၢတီၤထီၣ်ကိၤအဂၤ မ့တမ့ၢ် ထံကီၢ်အဂၤန့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်ဆဲးလီၤအမံၤ ဖဲဆၢကတီၢ်ဝဲန့ၣ် အခါ န့ၣ်လီၤ. ပှၤကိၤဖိ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆဲးလီၤအမံၤ ယုာ်ဒီးလံာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်, ကိၤအပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ် ကသမံ သမိးဝဲ လံာ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဝဲန့ၣ် လၢလံာ်မးလၢတၢ်စိာ်ခိအီၤအဂီၢ် ဒီး ပှၤကိၤဖိတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟ်လီၤအီၤအပတီၢ်ဒ် တၢ်ဆီ တလဲအလံာ်မးပတီၢ် အိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ.

🍁 မိၢ်ပၢ် တၢ်ဟ်ဖိၣ်မၤသကိး,တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ, ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်အခွဲး 🍁

မိၢ်ပၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ အကတူၢ်လိာ် မ့တမ့ၢ် တတူၢ်လိာ် အံၤအဲးစံအဲလ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢအကဆီတလဲ အတၢ်ဆၢတဲာ် တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ် ဖဲပှၤကိၤဖိမၤလိတၢ်အဆၢ ကတီၢ် ဖဲဟူရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၤအံၤ န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်လၢ အအိၣ်ဒီး အဖိလၢ အဲကလံးကျိၣ် မ့ၢ်ကျိၣ်ခံကျိၣ်တကျိၣ် လၢအဂီၢ် တဖၣ် ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်မ့ၢ်အီၤလၢ အကပာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤ တၢ်လီၤဆီလိာ်အသး ကမံးတံာ် အပူၤန့ၣ် လီၤ. ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၤ ကတဲာ်ကတီၢ်န့ၣ် လိတဲစိခဲခါ လၢမိၢ်ပၢ်လၢ အကတီၢ်အဲကလံးကျိၣ်တဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ . စဝဲးနံး လိတဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ ၆၀၅-၃၅၃-၈၅၆၅ ဒီး ကညီလိတဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ ၆၀၅-၃၅၃-၈၅၇၆ န့ၣ်လီၤ.

🍁 တၢ်ဒီးစး 🍁

ကိးနံၣ်ဒဲး ဖဲလၢဖုတြုၤအါရံၣ် အပူၤန့ၣ်, ပှၤမၤလိလံာ်အဲကလံး ကိၤဖိ လၢအမၤလိ တီၤဖိသၣ် တုၤ ၁၂တီၤတဖၣ် ကဘၣ်ဒီး စးဝဲ အဲးစး တၢ်ဒီးစး လၢပှၤမၤလိလံာ်အဲကလံးတဖၣ် ၂.၀ အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးစးဖးဒိၣ်အဝဲအံၤ မၤနီၣ်မၤယါဝဲ တၢ်ဂုာ်မၤ န့ၣ်ကျိၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အပတီၢ် လၢအမၤစၢၤဝဲ တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်ကျဲ ဒီး တၢ်သမံသမိး ပှၤလၢအမၤလိလံာ်အဲကလံးတဖၣ် အ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပှၤမၤလိ လံာ်အဲကလံးကိၤဖိ လၢအမၤလိ ၃ တုၤ ၈တီၤ ဒီး ၁၁ တီၤတဖၣ် ကဘၣ်ဒီးစးဝဲ ကလံးထံးဒဲၣ်ခိထံာ် လံာ်အဲကလံး, လံာ်တၢ်ဒုး, ဒီးလံာ်စးအုၣ် တၢ်ဒီးစးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤကိၤဖိလၢ တၢ်မ့ၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤလၢ အဟဲန့ၣ်လီၤဆူ ကီၢ်အမဲရကၤအခိၣ် ထံးကတၢ်တနံၣ် ဒီး ဒီးစးဝဲ အဲးစးတၢ်ဒီးစးလၢ ပှၤမၤလိလံာ်အဲကလံး ၂.၂အဂီၢ်န့ၣ်, တလီၢ်ဒီးစးဝဲ စမးထၢၣ်ဘဲလဲး အ အဲ ကလံာ်ကျိၣ်တၢ်ဒီးစး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နိလဲၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်, အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဒီးစးဝဲ လံာ်တၢ်ဒုး ဒီးလံာ်စးအုၣ် ဒီး ကဘၣ်တၢ်ဂံၢ်အီၤလၢ အမ့ၢ် ပှၤမၤသကိးတၢ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲအအိၣ်လၢ ကီၢ်အမဲရကၤအပူၤ တနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, ပှၤမၤလိလံာ်အဲကလံးခဲလၢာ် က ဘၣ်ဒီးစးဝဲ တၢ်ဒီးစးတမံၤယီ ဒီး ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစး လၢ တၢ်လီၢ်ဘၣ်အီၤလၢ ပှၤကိၤဖိကိးဂၤဒဲး ကဘၣ်ဒီးစးဝဲတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

🍁 ပှၤတၢ်ကျိၣ်ထံတၢ် ဒီး ပှၤကွဲးကျိၣ်ထံတၢ် 🍁

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကမၤညီထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးဒီး ပှၤကွီၤဖိလၢအတဲအဲကလံးကျိၣ်တဘၣ် ဒီး အဟံၣ်ဖိ လီၤဖိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုထီၣ်ပှၤတဲကျိၣ်ထံတၢ် ကဘၣ်လဲၤခိဖျိ အံၤအဲးအဲလဲ တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်အဝဲၤဒၤ: န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကွဲးကျိၣ် ထံတၢ် ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢတၢ်ကွဲးအီၤသ့, ဆှၢလိပရၢဆူ အံၤအဲးအဲလဲ တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်အဝဲၤဒၤ: dianne.tapken@k12.sd.us အအိၣ်တက့ၢ်. တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်ကဘၣ်ကွဲးကျိၣ်ထံက့ၤအီၤ ကဘၣ်အိၣ်လၢ Microsoft Word တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ န့ၣ်လီၤ.

လၢနကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိသနူ Policy GC-20 အဂီၢ်, ဝံသးစူၤ န့ၣ်လီၤကွၢ်အီၤဖဲ..
[https://www.huron.k12.sd.us/files/5614/4968/3480/GC-20 Interpreter Ploicy.fdf](https://www.huron.k12.sd.us/files/5614/4968/3480/GC-20%20Interpreter%20Policy.fdf) တက့ၢ်.

🍁 တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်သမံထံတၢ် 🍁

အံၤအဲးအဲလဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဘၣ်တၢ်သမံသမိးအီၤ တနံၣ်တဘျီ ခိဖျိ တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးဝဲ အဲးစးတၢ်ဒီးစးအမးတဖၣ် ဒ်သိးတၢ် ကထံၣ်ဘၣ် တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဒီး ပှၤကွီၤဖိအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ် လၢကျိၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအပူၤန့ၣ် လီၤ. တၢ်စံးဆၢတဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤလီၤအီၤလၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပှၤခဲခိၣ်ကဲနၢ်အကဂူၢ်တဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

🍁 လံာ်ခဲၣ်ဖျါၣ်လၢ တၢ်ကွဲးဖျါၣ်ညီန့ၣ်အီၤတဖၣ် 🍁

ACCESS for ELLs 2.0: အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲ တနံၣ်တဘျီတၢ်ဒီးစး လၢအဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢ ကလံးထံးဒဲၣ်ခိထီၣ် ကွီၤတဖၣ်လၢက ထီၣ်နီၣ်တဲာ်နီၣ်ဝဲ လံာ်အဲကလံးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

AQS: Acculturation Quick Screen, မ့ၢ်ဝဲ တၢ်သံကွၢ်တခါလၢ အဘၣ်တၢ်သ့အီၤ လၢတၢ်ကသ့ဆၢတဲာ် ပှၤကွီၤဖိအတၢ်မၤလိာ်အ သးဒီး လုလၢ်ထူသနူအသိ အပတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

BICS: Basic Interpersonal Communication Skills. အဝဲအံၤမ့ၢ် ကျိၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢအဘၣ်တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ တၢ်ရ လိာ်မုၢ်လိာ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤညီန့ၣ်တံာ်တဲာ်ဝဲ ယုလၢ တုၤလၢ ခံနံၣ် ဝဲတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဆူ ကီၢ်အမဲရကၤအပူၤ ဝံၤအလိာ်ခံ န့ၣ်လီၤ.

Code Switching: ကျိၣ်ခံခါ လၢအဘၣ်တၢ်လဲၤလိာ်အီၤယၢ်ခိယၢ်ခိ ဝဲတၢ်စံးတၢ်ကတိၤအဆၢကတီၢ် ဒီး ဝဲတၢ်ကွဲးအဆၢက တီၢ် ခိဖျိ တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ် ကျိၣ်တၢ်တကျိၣ် ဒီး ကျိၣ်ခံကျိၣ်တကျိၣ် မ့တမ့ၢ် ကျိၣ်ခံခါလိာ် အယံလီၤ.

Content-Based ESL (အဲကလံးဒ်ကျိၣ်ခံကျိၣ်တကျိၣ်): ကျိၣ်ကျဲအဝဲအံၤ သ့ဝဲတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိအကျိၣ်အကျဲတဖၣ်, တၢ်မၤလိ လၢတၢ်ဘၣ်မၤဝံၤအီၤတဖၣ်, ဒီး တၢ်သိၣ်လိအကျိၣ်အကျဲလၢတီၤပူၤ ဘၣ်ထွဲဒီးလံာ်လဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်ကျိၣ်ကျဲတခါလၢ တၢ်ဒုး အိၣ်ထီၣ်ကျိၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ, သးအတၢ်ပလၢၢ်သ့ၣ်ညါ ဒီး တၢ်မၤလိ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အဲကလံး ဘၣ်တၢ်သ့အီၤ ဒ် တၢ်သိၣ်လိအခါစးတခါ န့ၣ်လီၤ.

English Learner-EL (ဘၣ်ထွဲဒီးပှၤကွီၤဖိ): ပှၤမၤလိအဲကလံး, တၢ်ကတိၤအဝဲအံၤ ဆီတလဲဝဲ LEP (တသ့အဲကလံးကျိၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်) မ့ၢ်လၢ တၢ်အဝဲအံၤ မၤဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်လၢတၢ်ပဲၤ လၢတၢ်တလၢတပဲၤအလိာ်အယံ န့ၣ်လီၤ.

English as a Second Language – ESL(ဘဉ်ထွဲဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ): တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအကျိၤအကျဲၤ, တၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤပီၤညါ ဒီး လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်လီၤဆီ လၢအဘဉ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သိးအကမၤစၢၤ ပုၤမၤလိအဲကလံးကျိၣ်ကိၣ်ဖိတဖၣ် လၢတၢ်ဖံးလိ မၤဒီးအပူၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ် အအဲကလံးကျိၣ်ဟဲဂ့ၤထီၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

HLS: Home Language Survey, ကျိၣ်တၢ်သံကွၢ်သံဒီးတဖၣ် လၢအအိၣ်လၢ တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ အလံာ်ပူၤ လၢအဘဉ်တၢ်သူ အီၤဒ်သိး တၢ်ကသ့ၣ်ညါ ပုၤမၤလိအဲကလံး ကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

Immersion: ကျိၤကျဲၤအဝဲအံၤ သိၣ်လိဝဲကျိၣ် လၢတၢ်သူညိၣ်န့ၣ်အီၤခဲလၢၣ် လၢတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိအပူၤတဖၣ် ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

- L1: ကျိၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ
- L2: ကျိၣ်အသီ, ကျိၣ်ခံကျိၣ်တကျိၣ်

Language Proficiency: အခိၣ်ညိၣ်မ့ၢ်ပဲ ပုၤကိၣ်ဖိ သူကျိၣ်သ့ဂ့ၤဂ့ၤ, ဟ်ယုၣ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢ တၢ်သ့ကတီၢ်တၢ်ဒီးပုၤဂၤ ဒီး နၢ်ပၢ်တၢ်လၢပုၤတဲတၢ်ဒီးအီၤ လၢကျိၣ်လီၤဆီလိာ်အသး, လံာ်ပုၤကျိၣ်, ဝီၢ်ဩ ဒီး တၢ်ကတီၢ်ဖျါၣ်အခိၣ်ညိၣ် ဒီး ဟ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ကတီၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၢ်ဒီးကြားဝဲဘဉ်ဝဲ ဒီး ကျိၣ်လၢ ဘဉ်တၢ်သူအီၤလၢတၢ်လီၢ်တတီၤဒီးတတီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်အ ဆၢကတီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ကျိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ အခိၣ်ညိၣ်မ့ၢ်ပဲ သ့ၣ်ညါသူကျိၣ်အဝဲန့ၣ် လၢအနီၢ်ကစၢ်သ့ ဒီး တၢ်အံၤအခိၣ်ညိၣ်တ မ့ၢ် တသ့ၣ်ညါသူလၢအကျိၣ်အဂၤတခါဘဉ် န့ၣ်လီၤ.

Lau V.Nichols: ကွီၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ရၢ လၢအဘဉ်တၢ်ဟဲစိာ်ထီၣ်အီၤလၢ တဂူးကိၣ်ဖိမိာ်ပာ် လၢအတဲအဲကလံးကျိၣ်တဘဉ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအထီၣ်ခါဝဲ ဝဲနဲၣ်ဖြၣ်စ့စကိာ် ကီၢ်ရူၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၣ်တပူၤယီၤ (San Francisco Unified School District) န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၁၉၄၇န့ၣ်န့ၣ် ကွီၢ်ဒိၣ် (Supreme Court) ဟ်ပနီၣ်ဝဲဒ်လၢ တၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့လၢအလီၤပလိာ်လိာ်အသးန့ၣ် တဒီးသိးလိာ်အသးဒီး တၢ် ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့တုၤသိးထဲသိး ဒ်အဖျါလၢ ၁၉၆၄ ကမ္ဘာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤအသိး န့ၣ်လီၤ. ကွီၢ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲဒ် လၢ ကီၢ်ရူၣ်လီၢ်ကဝီၤ ကဘဉ်ခါထီၣ်အခိၣ်ခါဆူညါ ဒ်သိးအကမၤန့ၤကွံာ် တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ် တၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့ လၢအ ဘဉ်တၢ်ဆၢခါမဲၣ်အီၤလၢ တဂူးကိၣ်ဖိလၢအကတီၢ်အဲကလံးကျိၣ်တဘဉ်တဖၣ်အဂီၢ် လၢကီၢ်ရူၣ်လီၢ်ကဝီၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. [414 U.S. 563(1974)]

NES: ပုၤလၢ အတကတီၢ် အဲကလံးကျိၣ်

Pull-Out ESL: ပုၤအံၤအဲးစဲအဲလ် ကိၣ်ဖိလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤအပူၤတဖၣ် “ဘဉ်တၢ်ထုးထီၣ်အီၤလၢအတီၤပူၤ” ဘဉ်ဆၢဘဉ်ကတီၢ် လၢတၢ်သိၣ်လိအကျဲၤလီၤဆီ လၢအဲကလံးကျိၣ်ခံကျိၣ်တကျိၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

Redesignation/Reclassification: တၢ်အကျိၤအကျဲၤ လၢအတုၤထီၣ်ဝဲဆူ တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်နီၢ်နီၢ်အပူၤတနီၤ လၢအဆီတလဲဝဲ ပုၤ မၤလိအဲကလံးကျိၣ်တဖၣ် အပတီၢ် ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်ဆီတလဲအဝဲအံၤ ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကထုးကွံာ်ပုၤကိၣ်ဖိလၢ အံၤအဲးစဲ အဲလ်အတီၤပူၤ ဒီး ဟ်အီၤလၢ တီၤမုာ်ဆ့ၣ်မုာ်ဂီၤအတီၤပူၤ န့ၣ်လီၤ.

Sink or Swim: တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤ သိၣ်လိဒ်ထဲ ပုၤလၢအသ့အဲကလံာ်ကျိၣ်ဘဉ်နီၢ်နီၢ် လၢထံကီၢ်ဝဲအံၤအပူၤ, အဖိ, အဲ ကလံးလၢကီၢ်အမဲရကၤအပူၤ, လၢအတအိၣ်ဒီး တၢ်ဘဉ်ယိာ်ဘဉ်ဘိ လၢပုၤကိၣ်အတၢ်နၢ်ပၢ်အဂီၢ် ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤအဝဲအံၤ မၤဟးဂီၤပဲ ပုၤလၢအတသ့အဲကလံးကျိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢအဘဉ်တၢ်ဒီသဒါအီၤလၢ ၁၉၇၄ ကွီၣ်ဒိၣ်တၢ်ဆၢတဲာ် ဒ်အဖျါလၢ Lau V.Nichols အပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤ အါဘျီဘဉ်တၢ်ကိးအီၤ လၢကျိၣ်ထံလၢ န့ၣ်လီၤ.

W-APT: အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဒီးစဲးတခါအမံၤ လၢအဘဉ်တၢ်သူအီၤလၢ ကလံးထံးဒဲၣ်ခိထံၣ် လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ် အံၤအဲးစဲအဲလ်ကိၣ်ဖိတဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

🍁 တၢ်ဂ့ၢ်ပိၢ်ထွဲ 🍁

တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ တၢ်တီၤနီၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤ.
ဟံၣ် ကျိၣ် တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်
တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အလံာ်
တၢ်ဂ့ၢ်မၤကျိၣ်န့ၣ်ကျိၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တၢ်တိၢ်ကျဲၤ အဒိ

ဟူရိုက်ကီရိုလီကဝီကို
အံအဲးစံအဲလ် တာ်တူာ်လိာ်မုာ် အလီာ်
တာ်ဆဲးလီမံး တာ်တိာ်နီာ်တာ်ရဲာ်လီာ်

ပှၤကိာ်ဖိအမံး _____ မုာ်နံး _____

- ကီရိုလီကဝီ တာ်ဆဲးလီမံးအလံာ် အလွဲာ်လါအဲး
- တံာ်ယိ ကျိာ် တာ်ယုသ့ာ်ညါ
- အိာ်ဖျဲာ် လံာ်အုာ်သး၊ I-94, ပှၤတဝါ တာ်ဘံာ်တာ်ဘါ ခး
- ကသံာ်ဒိသဒါ တာ်ကွဲးနီာ်ကွဲးယါ
- ကိာ်လါအပူၤကွံာ် အတာ်ကွဲးနီာ်ကွဲးယါ
- သိလ့ာ် တာ်ဂုာ်တာ်ကျိာ် , ဇံးဖး တာ်ဂုာ်တာ်ကျိာ်
- တာ်ယုထီာ် ပှၤတဲကျိာ်ထံတာ်, တာ်ကွဲးကျိာ်ထံတာ်
- ကိာ်အိာ်အလံာ် , တာ်ဟံာ်ဖျါထီာ် တာ်ဟ့ာ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်
- တာ်သူ ခိာ်ဖျဲာ်ထီာ် , အုထီာ်နဲး တာ်အာ်လီအီလီာ်
- တာ်ဟ့ာ်အခွဲးလါ တာ်ဒိတာ်ဂီၤ
- ထာ်ဝံာ်ချါ တာ်ရဲာ်တာ်ကျဲၤ
- အံအဲးစံအဲလ် တာ်ရဲာ်တာ်ကျဲၤ တာ်ဂုာ်တာ်ကျိာ်
 - လံာ်ဆဲးဆဲးဖိ
 - ဟဲနုာ် , ဟးထီာ် အနီာ်ထီာ်
 - တာ်ရဲာ်တာ်ကျဲၤ
 - မိာ်ဟံာ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်တဖာ်

ယဒီးန့ာ်တုာ် တာ်ဂုာ်တာ်ကျိာ်ဘာ်ထွဲဒီး ဟူရိုက်ကီရိုလီကဝီကို အံအဲးစံအဲလ်တာ်ရဲာ်တာ်ကျဲၤ န့ာ်လီာ်. ယနာ်ပာ်လါ ယဖိက ဘာ်တာ်ဒီးစဲးကွဲးအီၤ ဒ်သိးတာ်ကသ့ာ်ညါ မုာ်အဝဲ ကဘာ်အိာ်လါ အံအဲးစံအဲလ်အပူၤ မုတမုာ် တဘာ်အိာ်လဲာ် န့ာ်လီာ်. တာ် ဟးထီာ်ကွံာ်လါတာ်ရဲာ်တာ်ကျဲၤအပူၤအနီာ်ထီာ် ဘာ်တာ်တဲဘာ်တုာ်ယု န့ာ်လီာ်. ယနာ်ပာ်လါ ယအိာ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လါ ယကသမာ်ကွံာ် အံအဲးစံအဲလ် အတာ်တိစါမၤစါမၤ လါယဖိအဂီၢ် ဖဲယဒီးန့ာ် တာ်ဒီးစဲးအမးဝံၤအလီာ်ခံ န့ာ်လီာ်.

(မိာ်ဟံာ် ကွဲးစဲလီၤအမံး) (မုာ်နံး)

ဟူရိုက်ကီရိုဂျီလီကဝီကို ပုသူးလီသူးကျဲ ဒီး ဟံဉ်ပီတိကတိကျိန် တ်ဃုသုဉ်ညါ တ်ဂုတ်တ်ကျို

ဖိသဉ်အမံး	မၤလိတီၤ	အိဉ်ဖျဉ်မုာ်နံၤမုာ်သီ	အိဉ်ဖျဉ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲ	မၤလိတၢ်လၢအမဲရကၢအချၢပုၤနံဉ်	မၤလိတၢ်လၢအမဲရကၢအပူၤပုၤနံဉ်	ကိၤလၢကျိဉ်မုာ်ကျိဉ်တၢ်တကျိဉ်လၢအဂီၢ်စ့ၢ်ကိးခါ		မုာ်ခွါ	
						မုာ်	တမ့ၢ်ဘဉ်	ခွါ	မုာ်

ဖိသဉ်တဖဉ်မုာ်ဝဲ(ဝံသးစူၤမၤပနီဉ်တခါဂုၤတခါဂုၤလၢအဘဉ်ထွဲဒီးနဖိတက့ၢ်)

အမဲရကၢထံဖိကီၢ်ဖိ	ပုၤအိဉ်ဆိးလၢအမဲရကၢအပူၤ	ပုၤသူးလီၤသူးကျဲ	ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲဖိ	မုာ်နံၤလၢဟဲန့ၢ်လီၤဆူအမဲရကၢအပူၤ
------------------	------------------------	-----------------	-----------------	--------------------------------

ဟံဉ်ပီတိဖိအဂုၢ်အကျိဉ်အကူဉ်

ပၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် _____ တၢ်မၤလီၤအမံး _____
 မိၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် _____ တၢ်မၤလီၤအမံး _____
 အိဉ်ဆိးလီၤကျဲ _____
 ဟံဉ်လိတဲစိ _____ တၢ်မၤလီၤလိတဲစိ _____ လိတဲစိစိာ်စု _____

တၢ်ကတိကျိဉ်အကူဉ်(အံအဲးစံအဲလ်အတၢ်ဆၢတၢ်)

အိဉ်လၢဟံဉ် ကတိကျိဉ်မနုၤ အါလဲဉ် _____
 ကျိဉ်မနုၤလၢ နဖိစးထီဉ်ကတိၤဝဲ ဝဲအစးထီဉ်ကတိၤလိတၢ်အဆၢကတီၢ် လဲဉ် _____
 နဖိအိဉ်လၢဟံဉ် ကတိကျိဉ်မနုၤ အါလဲဉ် _____
 နကတိတၢ်ဒီးနဖိ လၢကျိဉ်မနုၤ အါလဲဉ် _____
 မုာ်နဖိအိဉ်တၢ်လၢ အံအဲးစံအဲလ်အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲအပူၤ ဝဲအထီဉ်ကိလၢအပူၤကွံာ် စ့ၢ်ကိးခါ. _____

တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်စံာ်စိၤတဲစိၤအကူဉ် (ပုၤသူးလီၤသူးကျဲတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုတၢ်ဆၢတၢ်)

နဟဲသူးနလီၢ်နကျဲဆူဝုၢ်ဟူရိုဉ်အခါဖဲလဲဉ်(မုာ်နံၤမုာ်သီ) _____
 နအိဉ်ဟဲလၢတၢ်လီၤဖဲလဲဉ် _____
 နဟဲသူးနလီၢ်ဆူဝုၢ်ဟူရိုဉ်လၢတၢ်ဂုၢ်မနုၤအယိလဲဉ် _____

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤ ၃ ဇီး ပုၤမၤလိၤ အဲကလံးကျိၣ် (အံၤအဲလံၤအဲလံၤ) တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ လံာ်ကဘျး လၢ တၢ်ဟးထီၣ်ကွၢ် (အပူၤကွၢ်) ပုၤမၤလိၤအဲကလံးကျိၣ် ကိုဖိတဖၣ် အဂီၢ်

ပုၤကိၣ်ဖိအမံၤ _____ ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢ အံၤအဲလံၤအဲလံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ _____

တၢ်ဖျိထီၣ် အဲးစးတၢ်ဒီးစးအမး . တၢ်ဒိကနၣ် _____ တၢ်ကတိၤ _____ တၢ်ဖး _____ တၢ်ကွဲး _____ ဟံၣ်ဖျိခဲလၢာ် _____

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ နံၣ် ၁. ကိုထီၣ်နံၣ် ၂၀ _____

ပုၤကိၣ်ဖိအမံၤ _____ မၤလိတီၤ _____

မၤပုၤလီၤ လံာ်ကျိၤလီၤဟံၣ်လၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢပုၤကိၣ်ဖိ ဟံၣ်ဖျိမၤသကိးတၢ်လၢအပူၤတဖၣ် (သုတၢ်အလွၢ်လီၤဆီလီၢ်အသး လၢတၢ်ဒီးစး တခါဘၣ်တခါ အဆၢကတီၢ် တက့ၢ်.)

NWEA တၢ်ဒီးစး		အဲကလံး ဇီး လံာ်တၢ်ဒီး		မၤလိတီၤ		အဂ့ၢ်အဂၤ
လံာ်တၢ်ဖး	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ	လံာ်တၢ်ဖး	☐ ပတီၢ် ၁ ☐ ပတီၢ် ၂ ☐ ပတီၢ် ၃ ☐ ပတီၢ် ၄			
တၢ်သူကျိၣ်	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ	လံာ်တၢ်ဒီး	☐ ပတီၢ် ၁ ☐ ပတီၢ် ၂ ☐ ပတီၢ် ၃ ☐ ပတီၢ် ၄			
လံာ်တၢ်ဒီး	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ	လံာ်စဲအုၣ် ထဲဖၣ်ပုၤ ၄တီၤဒီးစတီၤ	☐ ပတီၢ် ၁ ☐ ပတီၢ် ၂ ☐ ပတီၢ် ၃ ☐ ပတီၢ် ၄			
လံာ်စဲအုၣ်	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ					

တၢ်ဘၣ်ယီၣ်ဘၣ်ဘီတဖၣ် ..

- ဖဲတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, ပုၤကိၣ်ဖိ အိၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် လၢတီၤပုၤ
- ဖဲတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, ပုၤကိၣ်ဖိ အိၣ်ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ နီလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသး _____

တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လၢပုၤကိၣ်ဖိလၢ

- အကက့ၤန့ၣ်ကဒါက့ၤဆူ အံၤအဲလံၤအဲလံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ
- ဆဲးအံးထွဲကွၢ်ထွဲကဒီးအီၤဆူ မဲၣ်ညါတနံၣ်
- အဂ့ၢ်အဂၤ (ကွဲးဖျါထီၣ်) _____

မံၤ (ကွဲးလီၤအီၤ)

ကွဲးစဲလီၤမံၤ

တီၤသရၣ်		
အံၤအဲလံၤအဲလံၤသရၣ်		
ကိုခိၣ်		
မိၢ်ပံၤ		
ပုၤကိၣ်ဖိ		

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ နံၣ် ၂၁ ကွဲထီၣ်နံၣ် ၂၀_____

ပုၤကွဲဖိအမံၤ _____ မၤလိတီၤ _____

မၤပုၤလီၤ လံာ်ကျိၤလီၤဟံလၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢပုၤကွဲဖိ ဟံၣ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢအပူၤတဖၣ် (သူတၢ်အလွဲၣ်လီၤဆီလိာ် အသး လၢတၢ်ဒီးစဲးတခါဘၣ်တခါ အဆၢကတီၢ် တက့ၢ်.)

NWEA တၢ်ဒီးစဲး		အဲကလံး ဒီး လံာ်တၢ်ဒီး		မၤလိတီၤ		အဂ့ၢ်အဂၤ
လံာ်တၢ်ဖး	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ	လံာ်တၢ်ဖး	☐ ပတီၢ် ၁ ☐ ပတီၢ် ၂ ☐ ပတီၢ် ၃ ☐ ပတီၢ် ၄			
တၢ်သူက့ၢ်	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ	လံာ်တၢ်ဒီး	☐ ပတီၢ် ၁ ☐ ပတီၢ် ၂ ☐ ပတီၢ် ၃ ☐ ပတီၢ် ၄			
လံာ်တၢ်ဒီး	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ	လံာ်စဲအုၣ် ထဲဒၣ်ပုၤ ၄တီၤဒီးစတီၤ	☐ ပတီၢ် ၁ ☐ ပတီၢ် ၂ ☐ ပတီၢ် ၃ ☐ ပတီၢ် ၄			
လံာ်စဲအုၣ်	တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်ထီ တၢ်ဂီၢ်ခါ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ					

တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီတဖၣ် ..

- ဖဲတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲခံနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, _____ အိၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်မၤဂ့ၢ်မၤဂ့ၢ် လၢတီၤပုၤလီၤ.
- ဖဲတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲခံနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, _____ အိၣ်ဒီး တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ နီလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသိး

တၢ်ဟံပနီၣ်လၢပုၤကွဲဖိလၢ

- အကက့ၤန့ၣ်ကဒါက့ၤဆူ အံအဲလ်အဲလ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ
- ဆဲးအံးထွဲကွၢ်ထွဲကဒီးအီၤဆူ မဲၣ်ညါတနံၣ်
- တလီၢ် အိၣ်လၢၤလၢ အံအဲလ်အဲလ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဘၣ်.
- အဂ့ၢ်အဂၤ (ကွဲးဖျါထီၣ်) _____

မံၤ (ကွဲးလီၤအီၤ)

ကွဲးစဲလီၤမံၤ

တီၤသရၣ်		
အံအဲးစံအဲလ်သရၣ်		
ကွဲးခိၣ်		
မိၢ်ဟံ		
ပုၤကွဲဖိ		